

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P8_TA(2018)0485

Švietimas skaitmeniniame amžiuje: iššūkiai, galimybės ir įgyta patirtis formuojant ES politiką

2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento rezoliucija „Švietimas skaitmeniniame amžiuje: ES politikos formavimo iššūkiai, galimybės ir pamokos“ (2018/2090(INI))

(2020/C 388/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 14 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos protokolo 2 straipsnį dėl teisės į mokslą,
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2241/2004/EB ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. birželio 12 d. rezoliuciją dėl švietimo modernizavimo ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl naujos Europos įgūdžių darbotvarkės ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl įgūdžių ugdymo politikos kovai su jaunimo nedarbu ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 9 d. rezoliuciją dėl galių mergaitėms suteikimo ES pasitelkiant švietimą ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 8 d. rezoliuciją jaunimo verslumo skatinimo švietimo ir mokymo priemonėmis ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. balandžio 15 d. rezoliuciją dėl naujų technologijų ir atvirųjų švietimo išteklių ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ OL L 112, 2018 5 2, p. 42.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0247.

⁽³⁾ OL C 337, 2018 9 20, p. 135.

⁽⁴⁾ OL C 11, 2018 1 12, p. 44.

⁽⁵⁾ OL C 316, 2017 9 22, p. 182.

⁽⁶⁾ OL C 316, 2017 9 22, p. 76.

⁽⁷⁾ OL C 443, 2017 12 22, p. 31.

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos išvadas dėl artėjimo prie Europos švietimo erdvės vizijos,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gegužės 30 d. Tarybos išvadas dėl gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kritinio mąstymo ugdymo pasitelkiant švietimą ir mokymą,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos rekomendaciją „Ilgūdžių tobulinimo kryptys – naujos galimybės suaugusiesiems“ ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 27 d. Tarybos išvadas dėl ikimokyklinio ugdymo ir pradinio ugdymo vaidmens skatinant kūrybingumą, novatoriškumą ir skaitmeninę kompetenciją,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 20 d. Tarybos išvadas dėl veiksmingo mokytojų rengimo,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 28 d. Tarybos rezoliuciją dėl atnaujintos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 17 d. Komisijos komunikatą dėl skaitmeninio švietimo veiksmų plano (COM(2018)0022),
- atsižvelgdamas į 2017 m. gegužės 30 d. Komisijos komunikatą „Mokyklų raida ir aukštos kokybės mokymas gerai gyvenimo pradžia“ (COM(2017)0248),
- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 2 d. Komisijos komunikatą „Europos strategija dėl vaikams geresnio interneto“ (COM(2012)0196),
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos ilgūdžių darbotvarkė“ (COM(2016)0381),
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 7 d. Komisijos komunikatą „Švietimo tobulinimas ir modernizavimas“ (COM(2016)0941),
- atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 30 d. Regionų komiteto nuomonę dėl mokyklinio ugdymo ir aukštojo mokslo modernizavimo ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 9 d. Europos profesinio mokymo plėtros centro ataskaitą „Ilgūdžių poreikių numatymas: sistemos ir metodai. Suinteresuotųjų asmenų ilgūdžių poreikių vertinimo ir numatymo analizė“,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2017 m. politikos ataskaitą „Skaitmeninės kompetencijos 2.1: piliečių skaitmeninių kompetencijų sistema: aštuoni meistriškumo lygmenys ir jų naudojimo pavyzdžiai“,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomonę (A8-0400/2018),

⁽¹⁾ OL C 189, 2018 6 4, p. 1.

⁽²⁾ OL C 189, 2017 6 15, p. 15.

⁽³⁾ OL C 484, 2016 12 24, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 398, 2012 12 22, p. 1.

⁽⁵⁾ OL C 372, 2011 12 20, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 164, 2018 5 8, p. 24.

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

- A. kadangi technologijos vystosi vis sparčiau, skaitmeninė visuomenė ir ekonomika yra tapusios tikrove, o tai reiškia, kad skaitmeniniai įgūdžiai itin svarbūs sėkmingai visų piliečių profesinei savirealizacijai ir asmeniniam tobulėjimui;
- B. kadangi skaitmeniniai įgūdžiai yra svarbiausias visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimas, kaip apibrėžta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje nurodomuose orientaciniuose metmenyse;
- C. kadangi technologijos inovacinis pajėgumas priklauso, be kita ko, nuo kritinio mąstymo, gyventojų skaitmeninių ir kūrybinių įgūdžių lygio ir interneto ryšio kokybės bei pasiekiamumo;
- D. kadangi pagrindinės žinios apie skaitmenines technologijas yra būtinos atliekant esmines administracines ir kasdienes užduotis;
- E. kadangi apskaičiuota, jog maždaug pusė dabartinių darbo vietų visame pasaulyje (ir 30 proc. Europos Sąjungoje) per ateinančius 25 metus išnyks⁽¹⁾, nes atsiranda naujos profesijos, kurioms reikia pažangių skaitmeninių įgūdžių;
- F. kadangi skaitmeniniai įgūdžiai, kurie gerokai viršija darbo rinkos poreikius, gali sudaryti žmonėms geresnes sąlygas dalyvauti visuomenės gyvenime tiek šiuo metu, tiek ateityje, palengvina informacijos ir kultūros mainus ir suteikia žmonėms daugiau galimybių dalyvauti priimant politinius sprendimus;
- G. kadangi nepaprastai svarbu susigrąžinti internetą kaip viešąją gėrybę ir skatinti aktyvią e. pilietybę;
- H. kadangi įvairių sektorių technologinė transformacija reiškia, kad skaitmeninės priemonės dažnai naudojamos net ir tradiciškai netechninėse profesijose, ir manoma, kad netolimoje ateityje arba visai netrukus norint įsidarbinti skaitmeninių įgūdžių bus reikalaujama devyniais iš dešimties atvejų;
- I. kadangi šiuo metu 44 proc. 16–74 metų amžiaus ES gyventojų neturi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių ir 19 proc. visiškai neturi skaitmeninių įgūdžių, o skirtumai tarp valstybių narių labai dideli, atsiranda nauja socialinė atskirtis;
- J. kadangi atsižvelgiant į skaitmeninių įgūdžių svarbą, dabartinį įgūdžių atotrūkį, kuris itin didelis tarp vyrų ir moterų, kartų ir skirtingų socialinių grupių, į skaitmeninių įgūdžių skirtumus valstybėse narėse reikia bendro politikos atsako;
- K. kadangi labai svarbu, kad švietimo įstaigos rengtų moksleivius ir studentus įveikti ekonominius ir socialinius iššūkius, atsirandančius dėl spartaus technologijų ir socialinio vystymosi, suteikiant atitinkamų jiems įgūdžių, reikalingų prisitaikyti prie skaitmeninio pasaulio iššūkių;
- L. kadangi prieiga prie interneto ir naudojimas internetu bei technologine ir skaitmenine įranga pakeitė socialinį elgesį ir santykius, visų pirma tarp jaunesnių visuomenės narių;
- M. kadangi vis dar turi būti pasiektas tikslas užtikrinti, kad iki 2025 m. visos ES mokyklos būtų aprūpintos interneto ryšiu, kuriuo naudojantis atsisiuntimo / įkėlimo greitis siektų 1 duomenų gigabitą per sekundę;
- N. kadangi pernelyg dažnai naudojantis technologine ir skaitmenine įranga, pavyzdžiui, kompiuteriais ir planšetiniais kompiuteriais, gali kilti su sveikata ir gerove susijusių problemų, įskaitant miego trūkumą, sėdimą gyvenimo būdą ir priklausomybę;
- O. kadangi skaitmeninio mokymosi strategijomis būtina atsižvelgti ir į mokslinius tyrimus neigiamo poveikio, kurį ankstyvas skaitmeninių technologijų naudojimas gali daryti mažų vaikų smegenų vystymuisi, srityje;
- P. kadangi skaitmeninės technologijos turėtų būti neatskiriama į besimokantįjį nukreipta, amžių atitinkančio požiūrio į švietimą dalis ir dėl šių technologijų esama galimybės taikyti naujus ir inovatyvius mokymo ir mokymosi metodus; kadangi itin svarbu išsaugoti asmeninį besimokančiojo ir mokytojo ryšį, o prioritetą teikti vaikų ir besimokančių suaugusių gerovei ir sveikam tobulėjimui;

⁽¹⁾ http://eskills-scale.eu/fileadmin/eskills_scale/all_final_deliverables/scale_digitalisation_report.pdf

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

- Q. kadangi reikėtų geriau naudotis technologijomis remiant naujus pedagoginius metodus, pagal kuriuos daugiausia dėmesio skiriama dalyviams aktyviai naudojantiems priemones, susijusias su tyrimais grindžiamu mokymusi ir bendradarbiavimu darbo vietose;
- R. kadangi bazinis švietimas kibernetinės higienos, kibernetinio saugumo, duomenų apsaugos ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis srityse turi būti vykdomas atsižvelgiant į amžių ir raidos ypatybes, siekiant padėti vaikams tapti kritiškais besimokančiais, aktyviais piliečiais, interneto vartotojais ir demokratinės skaitmeninės visuomenės formuotojais, priimančiais informaciją pagrįstus sprendimus, siekiant, kad vaikai būtų informuoti apie su internetu susijusią riziką, kaip antai klaidingos informacijos platinimas internetu, priekabiavimas ir asmens duomenų saugos pažeidimai, ir gebėtų su ja kovoti; kadangi kibernetinio saugumo mokymo programos reikėtų įtraukti į akademinio ir profesinio mokymo programas;
- S. kadangi kokybiškas inovatyvus skaitmeninis mokymasis gali būti patrauklus ir interaktyvus, taigi papildyti paskaitos pobūdžio mokymo būdus ir užtikrinti bendradarbiavimo ir žinių kūrimo platformas;
- T. kadangi didelės skaitmeninės įmonės, bandydamos daryti įtaką mokymo praktikai teikdamos įrangą ir programinę įrangą bei švietimo išteklius arba teikdamos mokymo paslaugas mokytojams, vis plačiau švietimu naudojami komerciniais tikslais;
- U. kadangi siekiant geriau siekti perspektyvų technologijų srityje valstybėms narėms reikia veiksmingų strategijų, kaip ugdyti mokytojų gebėjimus, o politikos formuotojai turi dėti daugiau pastangų siekiant remti šią darbotvarkę;
- V. kadangi viešosios bibliotekos dalyvauja bendroje piliečių supažindinimo su skaitmeniniais įgūdžiais veikloje teikdamos atviras pagalbos skaitmeniniais klausimais paslaugas socialioje ir paslaugioje aplinkoje;
- W. kadangi nedirbantys suaugusieji arba dirbantys darbą, kuriam nereikia skaitmeninių įgūdžių, paprastai sparčiau praranda skaitmeninius įgūdžius nei kiti, o tai kliudo jų įsidarbinimo galimybėms ir didina socialinius bei ekonominius skirtumus;
- X. kadangi laipsniškas darbo skaitmeninimas lems daugelio profesijų išnykimą ir nedarbo augimą; kadangi naujos profesijos, kurios atsiras kartu su skaitmeninimu, gali kompensuoti kai kurias prarastas darbo vietas;
- Y. kadangi skaitmeninės technologijos gali sudaryti daugiau galimybių įgyti žinių ir mokytis, o jas naudojant galima lengvai prieiti prie visų mokymo priemonių įvairiais lygmenimis ir jas įtraukti;
- Z. kadangi, neparengus deramos tikslinės politikos, skaitmeninė pertvarka labiausiai neigiamai paveiks vyresnio amžiaus asmenis ir neįgaliuosius;
- AA. kadangi moterys sudaro tik 20 proc. mokslo srities specialistų, tik 27 proc. inžinerijos mokslus baigusių asmenų ⁽¹⁾ ir tik 20 proc. kompiuterijos mokslus baigusių asmenų ⁽²⁾; kadangi skaitmeniniame sektoriuje vyrų dirba 3,1 karto daugiau negu moterų; kadangi tik 19 proc. IRT darbuotojų turi vadovę moterį, palyginti su 45 proc. kitų sektorių darbuotojų;
- AB. kadangi mokymosi visą gyvenimą galimybėmis daug lengviau naudotis darbuotojams, kurių jau aukšta kvalifikacija ⁽³⁾;
- AC. kadangi nuolatinė organizacijų ir asmenų skaitmeninių įgūdžių stebėseną ir vertinimą yra būtinos veiksmingo politikos įgyvendinimo sąlygos;
- AD. kadangi pagrindinių universaliųjų įgūdžių – gebėjimo skaičiuoti, kritinio mąstymo ir socialinės komunikacijos įgūdžių – įvaldymas yra būtina sąlyga skaitmeniniams įgūdžiams ir gebėjimams įgyti;

⁽¹⁾ Europos Komisijos „2017 m. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis“.

⁽²⁾ Europos Komisijos tyrimas „Women in the digital age“, Liuksemburgas, 2018 m.

⁽³⁾ Europos Komisijos 2018 m. bendra užimtumo ataskaita.

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

1. pabrėžia, kad, norint įgyti skaitmeninių įgūdžių, būtina vadovautis nuoseklaus mokymosi visą gyvenimą principu, grindžiamu formaliojo, neformaliojo švietimo bei savaiminio mokymosi aplinka, taikant politines priemones ir tikslines intervencijas, atitinkančias įvairių amžiaus grupių ir besimokančiųjų poreikius;
2. pabrėžia, kad, skaitmenines technologijas į mokymosi procesą įtraukiant planuotai ir tikslingai, jos būtų naudingos pereinant prie labiau į besimokantįjį orientuotų pedagoginių metodų; mano, jog norint, kad tikra švietimo pertvarka taptų tikrove, besimokantieji turi būti orientuojami inovatyvaus žinių kūrimo vadovaujantis principu „iš apačios į viršų“ praktikos link;
3. pabrėžia, kad būtina pertvarkyti švietimo ir mokymo sistemas visais lygmenimis, siekiant visapusiškai pasinaudoti informacinių ir ryšių technologijų bei žiniasklaidos teikiamomis galimybėmis, ir būtina plėtoti įgūdžius bei kompetenciją, kurie reikalingi siekiant patenkinti visuomenės ir darbo rinkos poreikius ateityje; pakartoja, kad tokia pertvarka ir toliau turi užtikrinti teisę į asmeninį tobulėjimą, tinkamą pusiausvyrą tarp atitinkamų skaitmeninių įgūdžių ir gyvenimo įgūdžių, taip pat remti asmeninį atsparumą, kritinį mąstymą ir inovacijų potencialą;
4. mano, kad švietimo įstaigos negali neatsižvelgti į integruotą savo studentų švietimą, apimančią kritinio ir holistinio požiūrio ugdymą ir plėtojimą, kad jie galėtų veikti kaip aktyvūs piliečiai; supranta, kad kritinis mąstymas negali būti stiprinamas tik ugdant skaitmeninius įgūdžius ir kad taip pat reikia visapusiško švietimo;
5. pabrėžia, kad, nors nepaprastai svarbu lavinti besimokančiojo bazinius ir aukšto lygio skaitmeninius įgūdžius, toliau turėtų būti ugdomi ir įprasti bei humanitariniai įgūdžiai;
6. primena, kad, kaip Komisija pripažįsta savo 2018 m. sausio mėn. skaitmeninio švietimo veiksmų plane, būtinas švietimo įstaigų pritaikymas naujoms technologijoms ir naujoviškiems pedagoginiams metodams niekada neturėtų būti laikoma savitiksliu, o veikiau priemone švietimo kokybei ir įtraukumui gerinti;
7. pabrėžia, jog, pripažįstant poreikį labiau lavinti skaitmeninius įgūdžius, skaitmeninių technologijų poveikį švietimui šiuo metu sunku įvertinti, turint mintyje, kad būtina atsižvelgti į neurologinių mokslinių tyrimų išvadas apie tai, kaip skaitmeninės technologijos veikia smegenų vystymąsi; todėl ragina investuoti į nešališkus ir tarpdisciplininius įvairaus skaitmeninių technologijų poveikio švietimui, mokslinius tyrimus, susiejančius švietimo mokslus, pedagogiką, psichologiją, sociologiją, neurologiją ir informatiką siekiant kuo geriau suprasti, kaip vaikai ir suaugusieji reaguoja į skaitmeninę aplinką, kuo geriau pasinaudoti skaitmeninėmis technologijomis švietimo srityje ir sumažinti jų keliamus pavojus; pabrėžia, kad reikia skatinti atsakingai naudotis skaitmeninėmis priemonėmis, kuriomis užtikrinama besimokančiųjų psichologinio, neurosensorinio ir elgesio vystymosi, ypač vaikystėje, apsauga, ir padedama suderinti kasdienio technologinės ir skaitmeninės įrangos naudojimo pusiausvyrą švietimo įstaigose ir privačiame gyvenime;
8. apgailestauja, kad, kaip niekad plačiai naudojant internetines ir mobiliąsias programėles bei tokias naujas technologijas, kaip daiktų internetas, piliečiai ir ypač nepilnamečiai dažnai nieko nežino apie riziką, kuri siejama su interneto ir IRT priemonių naudojimu, pvz., apie asmens duomenų apsaugos pažeidimus, įkūrų galutinių naudotojų sekimą ir kibernetinius nusikaltimus; todėl ragina valstybes nares deramą dėmesį mokyklų mokymo programose skirti duomenų apsaugai ir bazinei kibernetinei higienai;
9. ragina valstybes nares, Komisiją ir švietimo įstaigas gerinti vaikų saugumą internete ir spręsti patyčių kibernetinėje erdvėje, žalingo ir atgrasaus turinio poveikio bei kitų grėsmių kibernetiniam saugumui problemas kuriant ir įgyvendinant prevencijos programas bei informavimo skatinimo kampanijas; ragina valstybes nares dar labiau viešinti kampaniją „#SafeInternet4EU“;
10. pabrėžia, kad, siekiant geresnės mokymosi patirties ir rezultatų, skaitmeninės priemonės turi būti pritaikytos prie studentų poreikių, kad tai yra būdas studentams tapti aktyviais piliečiais, o ne tik pasyviais technologijų naudotojais;
11. apgailestauja, kad, nepaisant skaitmeninio potencialo stiprinti ir tobulinti įvairius asmeninėms reikmėms pritaikytus mokymosi metodus, skaitmeninių technologijų poveikis pačiam švietimui yra ribotas; visų pirma išreiškia susirūpinimą dėl to, kad investicijos į IRT mokyklose ir mokymo centruose dar neužtikrino švietimo praktikos pokyčių, kurių tikėtasi; primena, kad mokyklos ir kita mokymosi aplinka turėtų remti visus studentus ir besimokančiuosius ir reaguoti į jų konkrečius poreikius, tuo tikslu rengiant tinkamas ir veiksmingas priemones siekiant skatinti skaitmeninius įgūdžius, visų pirma tarp studentų, kurie yra neįgalūs, mažumų grupių, migrantų bendruomenių, anksti palikusių mokyklą asmenų, ilgalaikių bedarbių ir vyresnio amžiaus asmenų; mano, kad tokia parama gali būti lengviau teikiama naudojant naujas technologijas;

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

12. atkreipia dėmesį į didėjančių vyrų ir moterų dalyvavimo skaitmeniniame sektoriuje švietimo, karjeros kryptių ir verslumo aspektais atotrūkį; pabrėžia, kad, skatinant karjeros galimybes IRT srityje, itin svarbu užtikrinti vadovavimąsi lyčių pusiausvyra grindžiamu požiūriu ir kad daugiau studijuojančių merginų ir moterų turėtų būti skatinamos siekti karjeros skaitmeninėje srityje; pabrėžia skaitmeninio raštingumo ir moterų bei mergaičių dalyvavimo IRT švietime ir mokyme užtikrinimo svarbą; ragina valstybes nares pradėti taikyti pagal amžių tinkamas IRT švietimo priemones ankstyvuose mokymosi mokykloje etapuose, ypač daug dėmesio skiriant skaitmeninio lyčių atotrūkio panaikinimui ir įvairių galimybių mergaitėms suteikimui, kad jos mokytošės mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos, derinamų su menais (angl. STEAM), dalykų, nes dėl lyčių stereotipų, susijusių su šiais dalykais, ir dėl moterų vaidmens modelių trūkumo mergaitės besimokydamos nesirenka šių dalykų; mano, kad Moterų skaitmeniniame pasaulyje strategija, suderinta su Komisijos būsimu veiksmų planu, kuriuo siekiama sumažinti lyčių atotrūkį techninių mokslų srityje, galėtų paskatinti pastangas šioje srityje;

13. pabrėžia, kad dėl nepakankamos skaitmeninės įrangos ir nepakankamo junglumo valstybių narių mokyklose nukenčia studentų skaitmeninių gebėjimų ugdymas ir galimybės naudotis skaitmeninėmis mokymo priemonėmis; ragina valstybes nares skirti solidžias viešąsias investicijas, kad visos mokyklos būtų aprūpintos didelio pajėgumo plačiajuosčiu ryšiu, ir šiuo tikslu pasinaudoti esamomis ES programomis, o būtent Europos infrastruktūros tinklų priemone, pagal kurią gali būti remiama fizinė didelio pajėgumo plačiajuosčio ryšio tinklų infrastruktūra, taip pat „WiFi4EU“ talonų sistema (angl. *voucher scheme*); pabrėžia, kad pastangos siekiant junglumo ir finansavimo turi būti visų pirma orientuotos į kaimo ir nepalankioje padėtyje esančias vietas, taip pat atokiausius ir kalnų regionus;

14. pažymi, jog švietimo ir mokymo įstaigoms būtina Sąjungos ir valstybių narių pagalba, taip pat reikalingas suinteresuotųjų šalių, pramonės, vietos ir regioninių valdžios institucijų, bendruomenių ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimas, kad šios įstaigos parengtų savo IRT ir žiniasklaidos srities mokymą atsižvelgiant į savo konkrečius pedagoginius metodus ir joms pavyktų įgyvendinti sudėtingą pereigą prie labiau skaitmeninio mokymosi aplinkos; todėl pabrėžia, kad būtina vadovautis visą mokyklą apimančiu ir tarpdalykiniu požiūriu į skaitmeninius pokyčius švietimo srityje;

15. pabrėžia, kad mokytojai ir dėstytojai turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį vykstant skaitmeninei pertvarkai, todėl jiems būtinas tinkamas pradinis pasirengimas ir nuolatinis mokymas, kuris apimtų amžių atitinkančius modulius ir į tobulėjimą orientuotą mokymo praktiką; tvirtai laikosi nuomonės, kad šis mokymas reikalauja laiko ir kad jis neturėtų būti papildoma užduotimi šalia jų kasdienės veiklos; pabrėžia, kad mokytojai, mokantys skaitmeninių įgūdžių, savo žinias ir įgūdžius turi atnaujinti nuolat ir netgi labiau nei mokytojai, lavinantys kitus bazinius įgūdžius, pvz., mokantys skaičiavimo ir ugdantys raštingumą; todėl mano, kad būtinas tinkamas, lankstus ir itin kokybiškas nuolatinis mokytojų profesinis tobulėjimas, kuris atitiktų jų poreikius; todėl šiuo požiūriu teigiamai vertina naudojimąsi Europos internetinėmis platformomis siekiant padidinti profesinio tobulėjimo galimybes ir skatinti keitimąsi geriausia patirtimi;

16. pažymi, kad asmenys, kuriems patikėtas švietimas, dabar turi didesnę atsakomybę dėl to, kad mokyklų darbe dažniau naudojamos skaitmeninės prietaikomis; pažymi, kad minėti asmenys taip pat turi dalyvauti mokymosi procese ir naudotis technologijomis, nes jei jie neturi būtinų skaitmeninių įgūdžių, jiems bus sunkiau įtraukti studentus į mokymosi procesą, o tai gali lemti didesnę socialinę atskirtį;

17. remia ir skatina priemonių, susijusių su mokyklose vykstančių administracinių procesų skaitmeninimu, įgyvendinimą, kad būtų dar labiau mažinama administracinė našta visais lygmenimis;

18. ragina valstybes nares skatinti ir finansuoti regionines ir vietos iniciatyvas, pagal kurias remiama kokybiška ir inovacijų stiprinimą orientuota mokymo praktika;

19. pabrėžia mokyklų savarankiškumo svarbą siekiant inovacijų švietimo srityje;

20. ragina Komisiją ir valstybes nares pateikti tinkamas gaires dėl teisiškai saugaus nuostatų, leidžiančių švietimo srityje nukrypti nuo autorių teisių teisės, taikymo ir nesudėtingos viešųjų ir pelno nesiekiančių formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų prieigos prie licencijų; laikosi nuomonės, kad mokytojams ir mokiniams reikia saugumo naudojant skaitmeniniu būdu prieinamus duomenis ir mokant bei mokantis demokratinio naudojimosi internetu pagrindų; todėl rekomenduoja, kad Komisija šiuo tikslu parengtų gaires švietimo įstaigoms, pedagogams ir studentams;

21. atkreipia dėmesį į tai, kad skaitmeninių priemonių, skirtų judiems studentams, trūkumas gali pakenkti mokymosi patirties Europoje kokybei; ragina Komisiją tęsti bandomąsias iniciatyvas „Europos studentų kortelė“ ir „Erasmus“ be popieriaus“, siekiant jas pradėti vykdyti kito daugiametio programavimo laikotarpio metu; ragina valstybes nares atsakingai ir veiksmingai pasinaudoti Sąjungos finansine parama ir populiarinti finansavimo galimybes plačiai visuomenei ir švietimo institucijoms, kad prieiga prie skaitmeninio mokymosi turinio, priemonių ir sprendimų visiems taptų realybe;

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

22. pažymi, jog, taikant skaitmeniniams įgūdžiams būtiną mokymosi visą gyvenimą metodą, vyriausybės, bendradarbiaudamos su suinteresuotosiomis šalimis, pvz., su įmonėmis ir pilietinės visuomenės organizacijomis, tiek formalioje, tiek neformalioje aplinkoje turėtų užtikrinti tvarią skaitmeninę pertvarką, kad niekas neliktų nuošalyje;

23. pabrėžia, kad įtraukimas ir inovacijos turėtų būti pagrindiniai švietimo ir lavinimo skaitmeniniame amžiuje principai; mano, kad, užuot skaitmeninėmis technologijomis stiprinus esamą nelygybę, jos turėtų būti naudojamos skaitmeniniam atotrūkiui tarp studentų iš skirtingos socialinės ir ekonominės aplinkos bei skirtingų ES regionų panaikinti; pabrėžia, kad vadovaujantis įtraukumu grindžiamu požiūriu būtina pasinaudoti visomis galimybėmis, kurias teikia naujomis skaitmeninėmis technologijomis užtikrinami išteklių, įskaitant individualizuotą švietimą ir švietimo įstaigų partnerystes, taip pat, naudojantis šiomis galimybėmis, galima įgalėti naudotis kokybiškomis švietimo ir mokymo paslaugomis asmenis, priklausančius nepalankioje padėtyje esančioms grupėms, ir asmenis, turinčius mažiau galimybių, taip pat remti migrantų ir pabėgėlių integraciją;

24. pabrėžia, kad skaitmeninės prieigos skatinimas švietimo srityje nebūtinai reiškia lygias galimybes mokytis ir kad, nors technologijos tampa vis labiau prieinamos, pagrindinių skaitmeninių įgūdžių įgijimas tebėra kliūtis ir išlieka skaitmeninė atskirtis; atkreipia dėmesį, kad, Eurostato duomenimis, skaitmeninė atskirtis nemažėja ir 44 proc. žmonių Europos Sąjungoje neturi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių ⁽¹⁾;

25. atkreipia dėmesį į tai, kad sudėtingi skaitmeniniai įgūdžiai, reikalingi norint veiksmingai naudotis IRT, priklauso nuo pagrindinių gebėjimų įgijimo ir kad ne visi turi vienodas sąlygas, yra didelių spragų, likusių pagrindiniais lygmenimis ir visų pirma darančių poveikį nepalankioje padėtyje esančioms grupėms ir dideliame suaugusiųjų skaičiui, kad labiau išsilavinę žmonės yra tris kartus labiau linkę naudotis internetu, kad įgytų naujų įgūdžių ir sukurtų naujų galimybių, palyginti su žemesnį išsilavinimo lygį turinčiais asmenimis ⁽²⁾, ir kad mes rizikuojame, kad technologijos taps mokymo priemone privileijuotiesiems, o ne visiems prieinama galimybe;

26. pabrėžia, kad reikia keisti mokyklų institucinę ir pedagoginę praktiką, taip pat reikalinga kitokia mokymosi aplinka, įskaitant neformaliojo mokymosi aplinką, kad jos būtų teisingesnės, visiems, visų pirma grupėms, kurioms gresia atskirtis, pavyzdžiui, bedarbiams, migrantams, žemos kvalifikacijos darbuotojams, neįgaliems asmenims ir vyresnio amžiaus žmonėms, teikiant iš esmės diversifikuotą ir išsamią paramos struktūrą;

27. rekomenduoja valstybėms narėms rengti skaitmeninio raštingumo programas Europos mažumų ir regioninėmis kalbomis bei į savo mokyklų, universitetų ir profesinių mokyklų mokymo programas įtraukti kalbų technologijų mokymus bei priemones; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad raštingumas tebėra svarbus pažangios bendruomenių skaitmeninės įtraukties veiksnys ir būtina jos sąlyga;

28. pabrėžia, jog valstybės narės turėtų teikti paramą, kuri švietimo įstaigoms reikalinga norint, kad ES būtų gerinamas skaitmeninimas kalbų srityje; rekomenduoja mokykloms visoje ES naudotis skaitmeninėmis technologijomis, kad būtų labiau naudojamos tarpvalstybiniais švietimo mainais, rengiant vaizdo konferencijas ir virtualias klases; pabrėžia, kad mokykloms visoje ES būtų naudinga tarpvalstybinė prieiga prie skaitmeninio turinio;

29. pabrėžia itin svarbų vaidmenį, kurį piliečiams teikiant skaitmenines paslaugas atlieka bibliotekos, taip pat e. mokymosi galimybės ir galimybės naudotis internetinėmis paslaugomis saugioje visiems prieinamoje aplinkoje; todėl rekomenduoja šias pastangas tinkamai finansuoti pagal Europos, nacionalines, regionines ir vietos programas, kurios viena kitą papildytų, bei labiau pripažinti itin svarbų vaidmenį, kurį lavinant gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis atlieka bibliotekos;

⁽¹⁾ Eurostatas, 2016 m.

⁽²⁾ 2008 m. spalio 9 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „The use of ICT to support innovation and lifelong learning for all – A report on progress“ („IRT naudojimas inovacijoms ir visų mokymuisi visą gyvenimą remti. Pažangos ataskaita“) (SEC(2008)2629)

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

30. ragina pereiti prie labiau neformaliojo mokymosi ir mokymosi darbo vietoje ir primygtinai reikalauja, kad būtų sukurtos kokybiškos, įtraukios ir gerai aprūpintos švietimo bei mokymo sistemos; mano, kad perkvalifikavimo, įskaitant kvalifikacijos kėlimą, galimybes, suteikiant galimybių įgyti atitinkamų skaitmeninių įgūdžių elementų pagal mokymo darbo vietoje programas ir specialius mokymo sprendimus asmenims, dirbantiems mažosiose ir vidutinėse įmonėse, yra itin svarbios; pabrėžia, kad svarbu stiprinti švietimo ir užimtumo sąsają ir profesinio orientavimo ir konsultavimo visą gyvenimą vaidmenį, siekiant remti prieigą prie tinkamų, lanksčių ir aukštos kokybės mokymo ir karjeros galimybių;
31. pabrėžia, kad stažuotės skaitmeniniame sektoriuje gali padėti studentams ir suaugusiems jaunuoliams įgyti praktinių skaitmeninių įgūdžių darbe; atsižvelgdamas į tai, teigiamai vertina įgyvendinamą naują bandomąjį Skaitmeninių galimybių stažuotčių projektą pagal programas „Erasmus+“ ir „Horizontas 2020“; ragina užtikrinti naują postūmį šią kryptimi pagal naujosios daugiametės finansinės programos (DFP) programas;
32. rekomenduoja, kad valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su vietos bendruomenėmis bei švietimo ir lavinimo paslaugų teikėjais, teiktų būdus tobulintis ribotus skaitmeninius įgūdžius turintiems suaugusiems asmenims – taip jiems būtų sudaryta galimybė įgyti minimalaus lygmens skaitmeninius gebėjimus;
33. ragina valstybes nares bendradarbiaujant su įmonėmis, vietos ir regioninėmis bendruomenėmis, švietimo ir mokymo centrais bei suinteresuotaisiais pilietinės visuomenės asmenimis įvardyti, kokių įgūdžių šiuo metu trūksta, plėsti skaitmeninį ir naudojimosi internetu raštingumą, stiprinti gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, ypač tarp nepilnamečių, ir užtikrinti aukšto lygio skaitmeninį junglumą bei įtrauktį;
34. teigiamai vertina verslo dalyvavimą kuriant ir finansuojant mokyklas;
35. palankiai vertina tai, kad pagal programos „Erasmus +“ 2 pagrindinį veiksmą reikia užmegzti akademių ir mokslinių tyrimų institucijų bei viešųjų ir privačiųjų partnerių strateginę partnerystę, siekiant sukurti IRT kompetencijos centrus ir skatinti technologinių startuolių plėtrą;
36. primena, kad siekiant pažangos būtina tinkamai įvertinti ir stebėti skaitmeninius įgūdžius; teigiamai vertina tai, kad ES lygmeniu kuriamos priemonės organizacijoms (pvz., skaitmeninių gebėjimų metmenys ir Bendrieji visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimai – orientaciniai metmenys) bei fiziniams asmenims (pvz., SELFIE); tačiau primygtinai reikalauja, kad veiksmingi skaitmeninių įgūdžių vertinimo metodai būtų dinamiški, lankstūs, nuolat atnaujinami, pritaikomi besimokančiojo reikmėms ir kad nacionaliniu, regioniniu bei vietos lygmenimis visoje Sąjungoje būtų užtikrintas daug didesnis jų įsisavinimas;
37. ragina valstybes nares dirbti su Komisija, siekiant užtikrinti, kad įsivertinimo priemonė SELFIE būtų prieinama valstybių narių regioninėmis ir mažumų kalbomis;
38. teigiamai vertina tai, kad Sąjungos politikoje daugiausia dėmesio skiriama skaitmeniniams įgūdžiams ir švietimui, kaip matyti iš skaitmeninio švietimo veiksmų plano, kuris grindžiamas įvairiomis sėkmingomis nedidelio masto politikos iniciatyvomis, pvz., ES programavimo savaite ir Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicija bei Sofijoje paskelbtu raginimu imtis veiksmų skaitmeninių įgūdžių ir švietimo srityje; mano, kad programavimo mokymo negalima atskirti nuo platesnio mokymo informacijos technologijų srityje ir kritinio bei kompiuterinio mąstymo;
39. tačiau pažymi, kad šias Sąjungos iniciatyvas dažnai rengia įvairūs Komisijos generaliniai direktoratai, o tai trukdo užtikrinti koordinuotą požiūrį į skaitmeninių įgūdžių politiką;
40. remia didesnį skaitmeninių įgūdžių finansavimą pagal kitos kartos DFP programas; tvirtai laikosi nuomonės, kad Komisija turi skatinti šių programų, įskaitant programas „Erasmus+“, „Europos Horizontas“, „InvestEU“, Skaitmeninės Europos programą ir struktūrinius fondus, sąveiką ir užtikrinti jų koordinavimą, siekiant užtikrinti maksimaliai veiksmingą kokybiško skaitmeninių įgūdžių tobulinimo finansavimą ir ilgalaikius rezultatus visų amžiaus grupių ir kilmės besimokantiesiems; taip pat pabrėžia, kad pagal šias programas ir Europos struktūrinius ir investicijų fondus reikia numatyti bibliotekų, archyvų ir muziejų skaitmeninimo finansavimą, siekiant padidinti ir pagerinti jų naudojimą švietimo ir kultūros srityse;
41. pabrėžia, kad Sąjungai būtina vystyti gebėjimus tokiose srityse, kaip dirbtinis intelektas, dideli duomenų kiekiai, programinės įrangos inžinerija, kvantinė kompiuterija ir interneto svetainių dizainas; todėl teigiamai vertina Skaitmeninės Europos programos skaitmeninių įgūdžių komponentą;

2018 m. gruodžio 11 d., antradienis

42. ragina užtikrinti didesnę ES valstybių narių ir platesniojo pasaulio sąveiką internetinio švietimo ir aktyvios e. pilietybės srityje taikant įvairius ES išorės veikslių mechanizmus ir programas, įskaitant programą „Erasmus Mundus“;

43. pabrėžia, kad atvirųjų duomenų ir bendradarbiavimu pagrįstų skaitmeninių technologijų priemonės ir metodai gali sudaryti sąlygas inovacijoms švietimo srityje ir tolesniam atvirojo mokslo vystymui ir taip prisidėti prie Europos ekonomikos klestėjimo ir verslumo dvasios; be to, pažymi, kad duomenų apie skaitmeninį švietimo ir mokymo įstaigose ir skaitmeninių technologijų naudojimą mokymosi procese rinkimas yra labai svarbus formuojant politiką; todėl rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms rinkti duomenis apie švietimo ir mokymo įstaigų junglumo lygį ir susitarimus, pagal kuriuos skaitmeniniu būdu suteikiami kvalifikacijos pažymėjimai ir skaitmeniniu būdu patvirtinami įgyti įgūdžiai, nes tai yra skaitmeninio švietimo veikslių plano tikslas;

44. apgailestauja, kad ES lygmeniu nebuvo parengta visa apimanti skaitmeninių įgūdžių strategija, nors skaitmeninių pokyčių poveikis ES vidaus rinkai yra aiškus; mano, kad atsižvelgiant į valstybių narių skirtumus matyti tokios strategijos poreikis;

45. pabrėžia, kad turėtų būti parengtos rekomendacijos dėl minimalių skaitmeninių gebėjimų, kuriuos studentai turėtų įgyti savo studijų metu. todėl ragina visose valstybėse narėse taikyti konkretų IRT modulį, pvz., grindžiamą Tarptautinio moksleivių vertinimo programos (angl. PISA) IRT modulių, taip pat ragina mokytojus dalyvauti rengiant ir įgyvendinant šį modulį; pabrėžia, kad minėtas IRT modulis turėtų būti parengtas taip, kad pagal jį būtų užtikrinama, kad mokymo įstaigos valstybėse narėse siektų to paties skaitmeninių gebėjimų lygmens, taikydamos nuolatinį vertinimą, o ne testais grindžiamą požiūrį, ir kad visos problemos būtų greitai išsiaiškinamos; ragina valstybes nares dalytis patirtimi ir gerąja praktika, ypač pedagoginių naujovių klausimu;

46. mano, kad skaitmeninio švietimo veikslių planą reikėtų vertinti kaip pirmąjį žingsnį siekiant visavertės mokymosi visą gyvenimą principu pagrįstos ES skaitmeninio švietimo ir įgūdžių strategijos, kuri galėtų užtikrinti labiau suderintą politikos sistemą ir kartu prisitaikyti prie kintančių aplinkybių; todėl ragina Komisiją kritiškai vertinti 11 pagal planą numatytų veikslių, įskaitant jų socialinį įtraukumą, siekiant pasirengti 2020 m. vyksiančiai laikotarpio vidurio peržiūrai; primena, kad tinkama peržiūra turėtų reikšti pastangas sutelkti dėmesį tik į efektyviausius veiksmus, atmesti veiksmus, kurie neduoda rezultatų, ir prireikus parengti naujus veiksmus; pabrėžia, kad šiuo metu ryškiausios plano spragos yra skaitmeninių įgūdžių stiprinimas bendradarbiaujant su neformaliojo švietimo paslaugų teikėjais ir suaugusiųjų, kuriuos sunkiau sudominti, skaitmeninių įgūdžių stiprinimas;

47. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.
